Een groene wind waait door de Lukaskerk

De Lukaskerk in de Schilderswijk te Den Haag is vooral een pastoraal, missionair en diaconaal centrum. Maar ze is ook al jaren Groene Kerk.

Hanneke Allewijn

In de Schilderswijk wonen veel mensen met een migratieachtergrond. De werkloosheid is er hoog en volgens de statistieken behoort de wijk nog steeds tot een van de armste wijken van Nederland. In die wijk, grenzend aan het centrum van Den Haag, staat de Lukaskerk. Naast de kerkdiensten op zondagmorgen is hier de voedselbank te vinden. De maatschappelijke betrokkenheid is er groot: een luisterend oor, een helpende hand voor mensen die in moeilijkheden zitten.
De kerk mocht zich al enige tijd 'groene kerk' noemen maar met de komst van Martine van Wolfswinkel vorig jaar maakt de groene kerk een revival door.

Werkgroep Groene Lukas

'Het komt niet door mij hoor, dat de kerk groen is,' zegt ze bescheiden. Van Wolfswinkel zocht een kerkelijk thuis en vond die bij de Lukaskerk vanwege haar betrokkenheid bij de buurt. Sinds een jaar is ze er lid. Voor Van Wolfswinkel zijn thema's als duurzaamheid en natuur belangrijk. Ze is werkzaam als projectleider bij A Rocha Nederland, een internationale christelijke natuurbeweging.

In de herfst wordt een *Tuiny Forest* aangelegd

Daarnaast doet ze vrijwilligerswerk bij A Rocha Den Haag. Haar werk inspireerde anderen en 'groen' kreeg in de Lukaskerk een nieuwe impuls.
De Lukaskerk heeft een groen etiket, zonnepanelen op het dak en doet duurzaam inkopen (koffie, thee, schoonmaakmiddelen). Maar nu is er ook een werkgroep Groene Lukas ontstaan. Groene Lukas bestaat uit vijf mensen. Ze organiseren verwonderwandelingen rond de seizoenswisselingen. Dat zijn wandelingen in de natuur om zich te verwonderen en zich te laten inspireren. Zo werd ook de kortste dag gevierd: van donker naar het licht.
Tijdens de *World Cleanup Day* heeft de groep samen met andere buurtbewoners, onder andere uit de Pakistaanse moskee en de Havenkerk, een schoonmaakactie gehouden. Daaraan deden ongeveer dertig mensen mee. Eerder in het jaar werden er rond de kerk plantjes geplant. In de herfst gaat de groep een *Tuiny Forest* aanleggen. Via IVN Natuureducatie heeft de werkgroep een pakket besteld waarmee ze ongeveer 6 vierkante meter tuin met allerlei inheemse boompjes, struiken en bloemen kan beplanten. Dat is goed voor insecten, bijen en vogels.
Groene Lukas had graag een groen dak willen aanleggen, maar dat is door de ouderdom van het gebouw niet mogelijk.
De werkgroep zoekt bewust contact met mensen die de wijk willen vergroenen. Zo werkten ze vanuit de Lukaskerk samen met *Initiatives of Change* dat het project 'geloven in groen' had. De Evangelisch-Lutherse gemeente Den Haag, waarmee de Lukas een samenwerkingsverband heeft, is geen groene kerk, maar helpt wel mee de verwonderwandelingen te organiseren. Hier zijn de werkgroepleden het meest blij mee.

Verwonderwandeling naar het strand

Samen het strand schoonmaken

Zich verwonderen in het Haagse Bos

Martine van Wolfswinkel zet plantjes rond de kerk

FOTO'S: WALTRAUT STROH

Verwonderwandelingen

Martine van Wolfswinkel: 'Tussen de vijf en de vijftien mensen doen mee met de wandelingen. Het brengt bezinning en een spiritualiteit die anders is dan in een zondagse kerkdienst. De laatste keer vond de wandeling plaats in het Haagse Bos. We wilden aan het begin van de herfst de boom centraal stellen tijdens de wandeling.'
Van Wolfswinkel vertelt enthousiast hoe een boom minstens evenveel wortels heeft in de grond als takken aan de bomen: 'Dat roept bij mij de vraag op hoe we als mensen geworteld zijn. De natuur geeft de mens inzicht in wie we zijn, door naar de bomen te kijken en ons te verwonderen over de schoonheid van de takken. Tijdens zo'n wandeling lopen mensen soms twee aan twee, in gesprek met elkaar, dan weer lopen de wandelaars alleen en in stilte. Ze voeren soms opdrachten uit om zich bewust te worden van de schoonheid van de natuur en van de natuur als bron van leven. Ook wordt er een verband gelegd met de christelijke traditie.
Bomen in de Bijbel hebben voor mij een symbolische betekenis. De rechtvaardige wordt in Psalm 1 vergeleken met een boom die geplant is aan stromend water. Een vraag voor de deelnemers is dan uit welke bron zij hun levensmoed halen.

'Bomen roepen de vraag op hoe we als mensen geworteld zijn'

Die vragen, de route en de opdrachten worden verzorgd door de voorbereidingsgroep. Tijdens de wandeling lezen we gedichten of we zingen een lied. En er wordt voor de inwendige mens gezorgd, we gebruiken bijvoorbeeld wilde planten om thee van te zetten.'

Meer wind

Van Wolfswinkel ondervindt geen weerstanden in de gemeente wat betreft de initiatieven van de Groene Lukas: 'Integendeel zelfs. Er wordt geld vrijgemaakt voor de activiteiten door de diakonie. En ook de kerkenraad ondersteunt de groene wind die er sinds vorig jaar opnieuw door de kerk waait.'
Groene Lukas hoopt dat het thema 'groen' een standaardonderdeel van het kerk-zijn wordt, ook in kerkdiensten. Nu wordt er al af en toe een kerkdienst gehouden met een groen thema. Maar wat Van Wolfswinkel betreft mag het vaker gebeuren: 'Er worden inmiddels ook kringvieringen gehouden met groene thema's en de kinderen worden zo veel mogelijk bij de groene kerk betrokken.
De schepping spreekt tot ons. En aan de mens is de taak om er goed voor te zorgen. Zo waait de groene wind verder door de Lukaskerk.' Waar ze heen waait, weet Van Wolfswinkel nog niet. Maar het plezier in groene-kerk-zijn werkt aanstekelijk.

www.lukaskerk-denhaag.nl